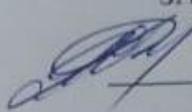

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Любешівський технічний фаховий коледж Луцького
національного технічного університету»

*Випускна циклова (методична) комісія педагогічних працівників
механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту*

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Директор коледжу
Анатолій Хомич

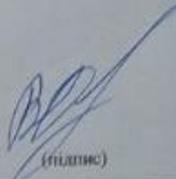
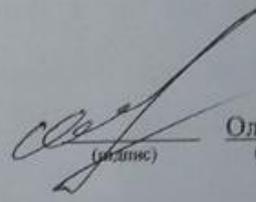
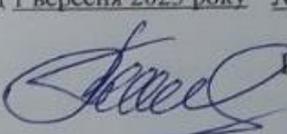
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	208 Агроінженерія
Освітньо-професійна програма	Агроінженерія

Розробник: Шмаль Василь Миколайович, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Агроінженерія»	Протокол від <u>01.09.23р №1.</u> Керівник РПГ (підпис) <u>Хвесик В.О.</u> (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні випускної циклової (методичної) комісії педагогічних працівників механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту	Протокол від <u>01.09.2023р №1</u> Голова ЦМК (підпис) <u>Оласюк Я.В.</u> (прізвище, ініціали)
Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради	Протокол від <u>1 вересня 2023 року №1</u> Голова МР Герасимук-Чернова Т.П.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Економіка та організація аграрного виробництва
Розробник(и)	Шмаль Василь Миколайович, викладач спецдисциплін E-mail: y8438152@gmail.com
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6,7,8 семестри.
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 7 кредитів ЄКТС, 216 годин, з яких 122 години становить контактна робота з викладачем (96 години лекції, 26 годин практичні заняття), 94 годин становить самостійна робота. Форма контролю – залік. Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання - 5 год. Курсовий проект (робота) (за наявності) – не передбачено.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: «Сільськогосподарські машини», «Машини і обладнання для тваринництва», «Експлуатація машин і обладнання»
Додаткові умови	Одночасно мають бути вивчені (забезпечені): «Ремонт машин і обладнання», «Комп'ютерна графіка», Експлуатація М і О»
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
<p>Мета курсу – вивчення і пошук шляхів вирішення проблеми ефективного використання обмежених ресурсів аграрних підприємств усіх форм власності та видів для максимального задоволення потреб людини.</p>	

Завдання дисципліни включає вивчення:

- ✓ специфіки дії об'єктивних економічних законів щодо сучасних аграрних підприємств усіх форм власності та видів за умов формування сталого розвитку;
- ✓ предмета і методів дисципліни; значення і особливостей сільськогосподарського виробництва; поняття, сфер і структура управління АПК, сучасного рівня розвитку сільського господарства України, стану розв'язання екологічних проблем галузі сільського господарства; поняття, значення та складові продовольчої безпеки країни;
- ✓ економічні засади функціонування агроформувань;
- ✓ розміщення і спеціалізації сільськогосподарського виробництва, державного регулювання і підтримки розвитку аграрних підприємств; агропромислової інтеграції та її форм; концентрації виробництва та диверсифікації агроформувань;
- ✓ поняття аграрного ринку, його внутрішня будова; державне регулювання ринку сільськогосподарської продукції і продовольства;
- ✓ інтенсивність розвитку підприємств та інноваційна діяльність;
- ✓ поняття та чинники розвитку підприємства і характеристика основних теорій розвитку; реструктуризації і реорганізації підприємств.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ФК 03. Володіння сучасними принципами організації і технології с-г виробництва.

ФК 12. Знання економічних законів, ринкових відносин, основ агробізнесу та підприємництва, здатність визначати та реалізовувати ефективні напрямки діяльності.

ФК 18. Вести ділову документацію, оформляти первинні документи, складати планову, звітну та технічну документацію, користуватись нормативною, технологічною, технічною і спеціальною документацією.

5. Програмні результати навчання

ПРН16. Виконувати економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності підприємства.

6. Вимоги до знань і вмінь

У результаті вивчення даної дисципліни здобувач освіти повинен

знати:

- особливості сільськогосподарського виробництва, його проблеми, основні виробничі та економічні показники діяльності аграрних підприємств;
- основи створення і функціонування ринкових форм господарювання, форми організації та оплати праці, основи планування, здійснення господарського і комерційного розрахунку;
- організаційну структуру, форми й методи управління (менеджменту);
- поняття маркетингу, методи формування попиту і пропозиції, суть кон'юнктури ринку, основи конкуренції; первинного бухгалтерського обліку та аналізу; питання агробізнесу в сучасних умовах.

вміти:

- виконувати розрахунки потреби в матеріально-технічних ресурсах,
- складати технологічні карти і розраховувати основні виробничі та економічні показники,
- укладати господарські договори,
- розраховувати собівартість одиниці продукції, робіт та послуг,
- аналізувати дію механізмів попиту і пропозиції на продукцію АПК,
- складати первинні бухгалтерські документи,
- розробляти бізнес-план діяльності підприємства та ін.

7. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1: Предмет, завдання і методи курсу «Економіка та організація аграрного виробництва»

1. Особливості с/г виробництва та поняття с/г підприємства
2. Предмет і методи вивчення науки
3. Завдання науки

ТЕМА 2: Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання.

Реформування с/г підприємств у ринкові структури та особливості їх створення

2. Роздержавлення, паювання земель та їх грошова оцінка
3. Види сільськогосподарських підприємств
4. Організаційно-економічні основи недержавних с/г підприємств
5. Організаційно-економічні основи державних с/г підприємств
6. Організація акціонерних товариств
7. Фермерське господарство, їх діяльність та порядок створення

ТЕМА 3: Організація інфраструктури аграрного ринку

1. Інфраструктура ринку та її складові
2. Організація роботи товарних бірж
3. Агроторгові дома
4. Аукціони та ярмарки с/г продукції
5. Організація соціальної інфраструктури

ТЕМА 4: Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів

1. Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив, організація створення
2. Підготовка установчих документів та проведення установчих зборів
3. Формування та діяльність адміністрації кооперативу

ТЕМА 5: Організація матеріально-технічної бази аграрних формувань

1. Земля - основа матеріального виробництва
2. Основи земельного законодавства
3. Види земельних угідь, їх призначення, облік та ефективність використання.
4. Засоби виробництва, джерела їх формування і відтворення
5. Комплектування підприємств засобами виробництва, розрахунок потреби в техніці

ТЕМА 6: Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць

1. Завдання, принципи та методи нормування праці в с/г підприємствах
2. Способи вивчення затрат робочого часу трудових процесів
3. Нормування праці на механізованих польових роботах та транспортних і ручних роботах
4. НОП та атестація робочих місць

ТЕМА 7: Організація оплати праці

1. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів аграрних формувань і мотивація праці
2. Поняття ринку праці, його елементи і функції
3. Організаційно-правові основи мотивації та оплати праці
4. Тарифна система, її призначення та складові частини
5. Форми, види та системи оплати праці

ТЕМА 8: Планування розвитку аграрних формувань

1. Завдання і основні принципи планування економічного і соціального розвитку с/г підприємств
2. Система внутрігосподарського планування
3. Зміст і порядок розробки річного плану с/г підприємства
4. Планування розвитку галузей рослинництва

5.Оперативне планування

6.Суть і завдання бізнес-планування. Структура бізнес-плану

ТЕМА 9: Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях

1.Суть, принципи та особливості господарського розрахунку в умовах ринку

2.Організація внутрігосподарського розрахунку

3.Формування і використання доходів госпрозрахункових підрозділів

ТЕМА 10: Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань

1.Поняття і класифікація системи ведення господарства

Порядок обґрунтування системи господарства в с/г підприємствах

Система рослинництва

Організація земельної території аграрного підприємства

Поняття про землеустрій, його структура

ТЕМА 11: Організація і планування допоміжних та обслуговуючих виробництв

Об'єктивна необхідність і передумови розвитку підсобних виробництв і промислів

Класифікація підсобних виробництв і промислів

3.Принципи організації промислової діяльності аграрних формувань і організація праці

ТЕМА 12: Організація кормовиробництва

1.Принципи організації кормової бази

2.Види і групи кормів. Типи кормовиробництва і годівлі

3.Кормовий план і баланс кормів

ТЕМА 13: Організація і планування виробництва продукції рослинництва

1.Завдання та шляхи розвитку галузей рослинництва

2.Структура посівних площ

3.Система сівозмін

4.Організаційно-економічна оцінка структури посівних площ, сівозмін, культур і агротехнічних заходів

5.Методика складання технологічних карт вирощування і збирання сільськогосподарських культур

6.Планування та організація виробництва зерна

ТЕМА 14:Організація зберігання, переробки та реалізації продукції рослинництва

Ринок сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки

Зберігання та переробка с/г продукції в сучасних умовах

ТЕМА 15: Організація і планування виробництва продукції тваринництва

Планування виробництва і собівартості продукції тваринництва

Організація відтворення стада

Структура і оборот стада

Сучасний досвід виробництва продукції тваринництва

ТЕМА 16:Організація зберігання, переробки та реалізації продукції тваринництва

Ринок сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки

Зберігання та переробка с/г продукції в сучасних умовах

ТЕМА 17. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) підприємств

1. Суть собівартості продукції і характеристика її видів.

2. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств.

3. Групування операційних витрат.

4. Послідовність і методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції.

ТЕМА 18. Основи підприємництва та управлінської діяльності

1. Теоретичні основи та організація менеджменту

3. Виробничий менеджмент в різних організаційних формуваннях АПК

4. Суть, принципи, методи та цілі маркетингу

Тема 19. Маркетингова товарна та цінова політика

1. Економічна суть, особливість організації розвитку підприємництва та агробізнесу.

2. Становлення підприємства.

3. Фінансове обслуговування і забезпечення функціонування підприємств.

4. Ризик і страхування власного бізнесу.

5. Ділова етика підприємства.

Тема 20. Основи бухгалтерського обліку

1. Основи бухгалтерського обліку в аграрних підприємствах.

2. Організація первинного обліку у виробничих підрозділах.

3. Аналіз господарської діяльності.

8. Тематичне планування навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Назва теми курсу	Лекції (год.)	ПР (год.)	ЛР (год.)	СР (год.)	ІНДЗ	РГР, Р	КП (Р)	Всього (год.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	6 семестр								
1.	ТЕМА 1. Предмет, завдання і методи курсу «Економіка та організація аграрного виробництва»	2			4				
2.	ТЕМА 2: Організаційно-економічні основи ринкових форм господарювання.	4			6				
3.	ТЕМА 3: Організація інфраструктури аграрного ринку	4			4				
4.	ТЕМА 4: Організація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	2			4				
5.	ТЕМА 5: Організація матеріально-технічної бази аграрних формувань	4	2		4				
6.	ТЕМА 6: Організація і нормування праці. Атестація і раціоналізація робочих місць	4	2		4				
7.	ТЕМА 7: Організація оплати праці	4	2		4				
8.	Всього	24	6		30				
9.	7 семестр								
	ТЕМА 8: Планування розвитку аграрних формувань	6	4		4				
	ТЕМА 9: Організація господарського (комерційного) розрахунку в аграрних формуваннях	4			4				
	ТЕМА 10: Система ведення господарства. Організація земельної території аграрних формувань	6	2		4				
	ТЕМА 11: Організація і планування допоміжних та обслуговуючих виробництв	4			4				
	ТЕМА 12: Організація кормовиробництва	6	2		4				

ТЕМА 13: Організація і планування виробництва продукції рослинництва	6	2	2				
ТЕМА 14: Організація зберігання, переробки та реалізації рослинництва	4		2				
ТЕМА 15: Організація і планування виробництва продукції тваринництва	6		4				
ТЕМА 16: Організація зберігання, переробки та реалізації продукції тваринництва Контрольна робота	2 2		4				
Всього за семестр	46	10	34				
8 семестр							
ТЕМА 17. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) підприємств	8	6	10				
ТЕМА 18. Основи підприємництва та управлінської діяльності	6		10				
Тема 19. Маркетингова товарна та цінова політика	6		5				
Тема 20. Основи бухгалтерського обліку	6	4	5				
Всього	26	10	30				
Всього	96	26	94				

9. Критерії оцінки знань, умінь і навичок студентів

Контроль навчальної роботи здобувачів освіти і оцінювання здійснюються за 4-бальною (традиційною) шкалою:

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та викопує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок. Які може частково виправити.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.

«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
-----	--

10. Рекомендована література

1. Андрійчук В.Г. Економіка агропромислового комплексу: Підручник / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2010. – 414 с.
3. Ведення сільськогосподарського виробництва на територіях, забруднених радіоактивними елементами. – Київ, 1994. – 181 с.
4. Господарський кодекс України. – Харків: інф.-правовий центр “Ксилон”, 2004. – 214 с.
5. Економічний довідник аграрника /В.І. Дробот, Т.І. Зуб та ін.; За ред. Ю.Я. Лузана, П.Т. Саблука. – К.: Преса України, 2003. – 800 с.
6. Основи аграрної економіки: Підручник /В.П. Галушко та ін. – К.: Вища освіта, 2003. – 399 с.
7. Павловська Л.Д. Економіка підприємства: навчальний посібник – Житомир: Ви-во ЖНАЕУ, 2009. – 640 с.
8. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року: Закон України //Урядовий кур’єр. – 2005. – № 42.
9. Про особисте селянське господарство: Закон України від 18.07.2003 р. №742 – IV //Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №29. – С. 232.